

Fråsegn – innspel til ny jordbruksmelding

På landbruks- og matdepartementet si side er det lagt ut følgjande informasjon den 13. januar: *Regjeringen er i gang med å skrive en melding til Stortinget om jordbrukspolitikken. Dette skal være en næringspolitisk melding som skal legge rammer for norsk matproduksjon framover. Spørsmål som blir behandlet i meldingen er hvordan matproduksjonen kan økes, effektiviteten kan styrkes og hvordan konkurransekraften for jordbruksnæringen kan bedres.*

I følgje departementet skal jordbruksmeldinga vere ei:

- Næringspolitisk melding som skal legge rammene for norsk matproduksjon framover.
- Korleis ein auke matproduksjonen
- Korleis ein styrke effektiviteten i norsk matproduksjon
- Korleis ein betre konkurransekrafta for jordbruksnæringa

Vi må vere offensive i inngangen og fortelje kva som må til for å styrke norsk matproduksjon. Samstundes må ein vere tydelegare på at det trengst eit økonomisk løft for å motverke at store deler av norsk landbruksareal går ut av drift med ei stadig større sentralisering av produksjonen. Denne sentraliseringa ser vi tydeleg i dag, og det vil berre forsterke seg om ein ikkje klarar å målrette verkemidlane i større grad mot deler av landet der areal går ut av drift. Det ligg stort potensiale i å ta unyttta areal i bruk.

Styret i Sogn og Fjordane Bondelag ynskjer eit tydeleg innspel som først og fremst tek tak i korleis ein kan auke norsk matproduksjon og korleis ein kan sikre marknadsmoglegheitene for ein auka produksjon basert på norske ressursar.

Viktige element vil vere

- **Sikre marknadsmoglegheitene – gjennom styrka tollvern og fungerande marknadsordningar**
- **Styrke jordbruksavtalen som grunnlag for økonomisk utvikling i tråd med mål**
- **Eigedsregelverk og skattepolitikk som styrkar familiejordbruket og sjølveigande bønder**
- **Styrke matproduksjon i distrikta gjennom ei eiga målretta satsing. Eit eige kapittel om dette i meldinga**
  - Kartlegging av areal som er gått ut av bruk.
    - Kvar arealet ligg
    - Kva produksjon med marknadspotensiale som dette arealet er eigna for
    - Målretta tiltak som gjer det attraktivt å ta dette arealet i bruk at
  - Setje i verk tiltak innan mjølkeproduksjonen, for å motverke at endå meir areal i distrikta går ut av produksjon. Med ein situasjon der all vekst i marknaden skjer på import går Noreg glipp av ei stor verdiskaping frå jord til bord. Men, det hjelp ikkje med fromme ynskje om at mjølkekua skal ete mindre importert kraftfor og gå meir på beite. Det krevst store positive økonomiske verkemidlar for små og mellomstore produsentar i distrikta. Vi snakkar i praksis om det vi

kan kalle eit skikkeleg løft. Med dagens politikk vil kua forsvinne frå stadig fleire kommunar, og med henne vil areal gå ut av drift då alternativa i andre produksjonar er få.

- Vi ser ei liknande utvikling i ammekuproduksjonen som for mjølk. Det løner seg med store buskapar. Buskapsstorleikar som vert altfor store i høve til kva som er praktisk mogleg å få til i distrikta. Verkemidlane må også innan denne produksjonen styrke dei små og mellomstore produsentane
- Styrke økonomi i bruk av utmark.
- Vi ser også at ein innan grøntnæringa får ei gradvis sentralisering til lett drivne areal sentralt i landet. Meldinga må setje eit ekstra fokus på grøntproduksjon i distrikta

Om ein oppsummerer, så ser vi ei sterk sentralisering av norsk matproduksjon til dei mest lett drivne og bynære areala i Sør, Aust og i Trøndelag. Dette går heilt av seg sjølv, og det syner at dagens politikk ikkje har sterke nok økonomiske verkemidlar til å motverke dette. Dette må takast på alvor, og det må i Jordbruksmeldinga kome endå tydelegare fram at skal vi klare å auke norsk matproduksjon på norske ressursar må heile landet takast i bruk. Dagens verkemidlar sikrar ikkje dette. Det går stegvis feil veg ved at areal går heilt ut av drift i distrikta. Jamfør denne reportasjen som syner kva som skjer i vårt fylke:

<http://www.nrk.no/sognogfjordane/100.000-dekar-ute-av-drift-1.12747815>

- **Styrke og målrette velferdsordningane gjennom ein total gjennomgang**
  - Utvikle ordningar tilpassa dagens matprodusent
- **Styrke satsing på verkemidlar som kan betre jorda si produksjonsevne.**
  - Til dømes drenering
  - FOU – sortar/teknologi/lettare maskiner
- **Pongtere i sterkare grad jordbruket si direkte verdiskaping over heile landet. Også jordbruket som grunnlag for verdiskaping i tilgrensande næringar som til dømes reiselivet. (Ministeren nemnde sjølv dette på Mat og landbruk)**
- **Satse på FOU med utgangspunkt i jordbruket sine ressursar**
  - Foods of Norway
  - Peike på landbruket som ein del av løysinga i ei tid der oljeinntekta sviktar
  - Utmarksressursar
  - Jordressursen
  - Menneska i landbruket
- **Rekruttering**
  - Den menneskeleg faktoren vert ofte gløymt. Skal ein lukkast med å auke matproduksjonen må ein også tenkje rekruttering
  - Kompetanse

- Økonomiske verkemidlar ved eigedomsoverdraging
- Legge til rette for at ein kan sleppe til tidlegare